

Ina Lehto
23.6.2021kirjaamo@energiavirasto.fi
Energiavirasto
Tiina Karppinen

Dnro: 2114/400/2021

Kuuleminen Energiaviraston luonnoksesta harmonisoiduksi jakelumaksujen hinnoittelun rakenteeksi- Energiateollisuus ry:n lausunto

Energiavirasto on pyytänyt Energiateollisuus ry:ltä (ET) lausuntoa luonnokseen harmonisoiduksi jakelumaksujen hinnoittelun rakenteeksi. Kiitämme mahdollisuudesta lausua em. luonnoksesta ja toteamme lausuntonamme seuraavaa.

TEM:n älyverkkotyöryhmä on todennut loppuraportissaan¹:

Työryhmä suhtautuu positiivisesti kiinteän maksun korvaamiseen sellaisella tehokomponentilla, jonka avulla asiakkaalla on paremmat mahdollisuudet vaikuttaa siirtolaskuunsa. Tehokomponentin käyttöönotolla on merkittäviä asiakasvaikutuksia ja ennen sen käyttöönottoa tuleekin selvittää komponentin soveltuvuus eri asiakasryhmille. Samalla on huolehdittava aktiivisesta, asiakaslähtöisestä ja oikea-aikaisesta viestinnästä ja neuvonnasta.

Jakeluverkkomaksujen kirjo voi vaikeuttaa asiakkaiden maksujen ymmärrettävyyttä ja hankaloittaa verkkomaksujen vertailtavuutta erityisesti, jos jakeluverkkoyhtiöt ottavat toisistaan poikkeavan tehopohjaisen siirtohinnoittelun laajemmin käyttöön. Myös näköpiirissä olevien muutosten viestintä asiakkaille voi olla hankalampaa, jos siirtohinnoittelurakenteet ja niiden periaatteet poikkeavat merkittävästi yhtiöittäin. Joustopalveluntarjoajien ja asiakkaiden kannalta olisi selkeintä, mikäli siirtohinnoittelurakenteet olisi harmonisoitu tietyiltä osin koko Suomessa. Työryhmä katsoo, että jakeluverkkoyhtiöiden siirtohinnoittelun yleiset rakenteet ja muutosten siirtymäajat tulee harmonisoida lainsäädännössä tai viranomaisen määräyksin. Hinnoittelurakenteiden tulee jatkossakin mahdollistaa erilaisissa ympäristöissä toimivien jakeluverkkoyhtiöiden toimintaedellytykset. Jokainen verkkoyhtiö päättää jatkossakin itsenäisesti hinnoittelunsa tasosta.

Kannatamme Älyverkkotyöryhmän loppuraporttiin kirjattuja linjauksia. Energiaviraston ehdotus harmonisoiduiksi jakelumaksurakenteiksi toteuttaa TEM:n älyverkkotyöryhmän linjauksia ja pidämme ehdotusta tarpeellisena näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kannatamme CEER:n² kuvaamia periaatteita jakeluverkkotariffeille: kustannusvastaavuus, tasapuolisuus, syrjimättömyys, avoimuus, ennakoitavuus ja selkeys. On kuitenkin huomattava, että mikä tahansa tariffirakenne on väistämättä kompromissi eri tavoitteiden välillä sillä tavoitteet ovat osin keskenään ristiriitaisia. Esimerkiksi täysin kustannusvastaava tariffirakenne voi olla asiakkaille vaikeasti ymmärrettävä.

Kannatamme ehdotusta, että jakelutariffien rakenteiden määräytymisperusteista säännellään Energiaviraston antaman määräyksen tasolla. Jakelutariffien yleiset rakenteet ja muutosten siirtymäajat tulee harmonisoida lainsäädännössä tai viranomaisen määräyksin. Kokemuksen perusteella vapaaehtoisuuteen perustuva rakennemuutos ei johda tavoiteltuun lopputulokseen.

¹ <https://tem.fi/julkaisu?pubid=URN:ISBN:978-952-327-346-7>

² <https://www.ceer.eu/documents/104400/-/-/fd5890e1-894e-0a7a-21d9-fa22b6ec9da0>

Energiaviraston määräys on kannatettava säännöstaso, sillä se mahdollistaa parhaiten tariffirakenteiden joustavan jatkokehittämisen tarvittaessa. Tariffirakenteita tulee arvioida riittävän usein, jotta rakenteet toteuttavat niille asetetut tavoitteet myös tulevaisuudessa. Tämän arvioinnin toteuttamiseen Energiavirastolla tulee olla selkeä mandaatti ja velvoite.

Tehokomponentin lisääminen nykyisiin tariffeihin myös pienemmille asiakkaille parantaa jakeluverkkotariffien kustannusvastaavuutta ja lisää verkon käyttäjien tasapuolista kohtelua. Kannatamme ehdotusta, että jakeluverkkotariffeille asetetaan yhteiset maksukomponentit: perusmaksu, energiamaksu ja tehomaksu. Kannatamme ehdotusta, ettei jokaista maksukomponenttia ei ole välttämätöntä käyttää, mutta muita kuin ehdotuksen mukaisia maksukomponentteja ei voi ottaa käyttöön.

Pidämme perusteltuna, että määräytymisperusteet on määritelty erikseen enintään 3x63A pääsulakkeilla varustetuille sähkökäyttäjille ja yli 3x63A pääsulakkeilla varustetuille sähkökäyttäjille. Markkinoiden toimivuuden kannalta ja sähkön myyjien toiminnan helpottamiseksi on oleellista, että rakenne on harmonisoitu riittävän tarkasti etenkin enintään 3x63A sähkökäyttäjille, sillä näitä on määrällisesti valtaosa asiakkaista.

EHDOTETTU TARIFFIRAKENNE ENINTÄÄN 3X63A SÄHKÖNKÄYTTÄJILLE

Pidämme kuvattuja määräytymisperusteita enintään 3x63A pääsulakkeilla varustetuille sähkökäyttäjille perusteltuina. On tärkeää, että perusmaksu voi olla eri kokoisille asiakkaille eri suuruinen. Samoin myyjien ja muiden palvelutarjoajien sekä uusien tuotteiden markkinoiden kehittymisen näkökulmasta on tärkeää, että jakeluverkkotariffin aikajaotus on harmonisoitu, eikä muita kuin määräykseen kirjattuja aikajaotuksia ole mahdollista käyttää.

Tehomaksun määräytymisperusteen osalta pidämme perusteltuna muutamaaan suurimpaan tuntitehohon perustuvaa määräytymisperustetta perusteltuna. Määräytymisperuste toteuttaa keskusteluissa olleista vaihtoehdoista parhaiten sekä tavoitetta tariffirakenteen kustannusvastaavuudesta että yksinkertaisuudesta. Kynnystehon raja tulisi asettaa suhteellisen alas ja 5 kW raja voisi täten olla perusteltu. Pidämme kuukausiperusteista tehomaksua kannatettavana, mutta huomautamme, että asiakkaille, joiden tehon tarve vaihtelee kuukausien välillä, kuukausiperusteinen tehomaksu ei ole yhtä kustannusvastaava kuin vuosiperusteinen.

EHDOTETTU TARIFFIRAKENNE YLI 3X63A SÄHKÖNKÄYTTÄJILLE

Pidämme kuvattuja määräytymisperusteita yli 3x63A pääsulakkeilla varustetuille sähkökäyttäjille pääosin perusteltuina. On tärkeää, että perusmaksu voi olla eri kokoisille asiakkaille eri suuruinen. Samoin on tärkeää, että jakeluverkkotariffin aikajaotus on harmonisoitu, eikä muita kuin määräykseen kirjattuja aikajaotuksia ole mahdollista käyttää. On tärkeää, että yli 3x63A sähkökäyttäjille voidaan kuitenkin soveltaa myös kantaverkon kanssa yhtenevää aikajaotusta.

Pidämme perusteltuna, että yli 3x63A sähkökäyttäjille tehomaksun hinta määräytyy kuukauden korkeimman tuntitehön mukaan ilman kynnystehoa. Pyydämme kuitenkin Energiavirastoa vielä kerran pohtimaan minimilaskutustehon kieltämistä. Minimilaskutustehosta luopuminen edellyttää kustannusrakenteen siirtämistä sulakekokoperustaisiin perusmaksuihin nykyisissä tehotuotteissa. Tämä voi tarkoittaa osalle asiakkaista isoja hinnanmuutoksia. Tämä muutos voi viivästyä uusiin tariffirakenteisiin siirtymistä tarpeettomasti ja aiheuttaa osalle asiakkaista hyvin suuria muutoksia vuotuisiin verkkopalvelumaksuihin. Markkinatoimijoille on tärkeää, että etenkin enintään 3x63A sähkökäyttäjien tariffirakenteet harmonisoidaan riittävän tarkasti. Suurempien asiakkaiden osalta tarkka harmonisointi ei ole yhtä tarpeellista, siten myös minimilaskutustehon asettamisen mahdollisuuden säilyttämistä voitaisiin vielä harkita.

Pidämme tärkeänä, että loistehomaksukomponentti on sallittu asiakkaille, joiden sulakekoko suurempi kuin 3x63A. Loistehomaksujen osalta ehdotamme, että luonnoksessa todettaisiin

selkeästi, että sen määräytymisperusteet ovat verkkoyhtiön vapaasti valittavissa (ei harmonisointia).

SIIRTYMÄAIKA

Kannatamme ehdotusta, että jakeluverkonhaltijat voivat ottaa ehdotuksen mukaiset tariffirakenteet käyttöön jo ennen asetettua siirtymäaikaa. On perustelua, että muutokset tariffirakenteisiin voidaan tehdä muiden tarpeellisten hinnoittelumuutosten yhteydessä eikä näin välttämättä tule tarvetta useammille muutoksille asiakkaiden suuntaan.

Luonnoksen mukaan takaraja harmonisoidun tehomaksun rakenteiden käyttöönottoon olisi seuraavan valvontamenetelmien määräytymisjakson alku 1.1.2024. Luonnoksen perusteella jää nyt epäselväksi koskeeko siirtymäaika koko jakelutariffirakennetta (mukaan lukien mm. energiakomponentin aikajaotuksen ja minimilaskutustehosta luopumisen) vai ainoastaan tehomaksukomponentin määräytymisperustetta. Takarajan soveltamisalan laajuus tulisi tarkentaa luonnokseen. Nähdäksemme siirtymäajan tulisi koskea jakelutariffien rakenteita kokonaisuudessaan.

Pidämme siirtymäaikaa 1.1.2024 asti (6. valvontajakson alkuun asti) riittävänä muilta osin kuin minimilaskutustehon poistamisen osalta. Kuten aiemmin lausunnossamme toteamme, minimilaskutustehon poistaminen on haastavaa asetetussa aikataulussa, ja minimilaskutustehon kieltämisen tarpeellisuutta tulisi vielä kokonaisuudessaan harkita.

Pidämme tärkeänä, ettei sähkömarkkinalain 26 a §:n mukainen korostuskatto ja sen valvonta estä harmonisoitujen jakelutariffien käyttöönottoa esitetyn siirtymäajan puitteissa. Korotuskattovalvonnan ei tule estää viranomaismääräyksen edellyttämän muutoksen toteuttamista.

YKSITYISKOHTAISIA HUOMIOITA TEKSTIIN

Luonnoksen sivulla 2/3 on todettu, että *Kuukauden kolmen suurimman tuntitehon keskiarvon ollessa 7,3 kW:a, laskutus määräytyy 2,3 kW:n mukaan. Yksikön pyöritys määräytyy Fingrid Datahub Oy:n keskitetyn tiedonvaihtojärjestelmän määritysten mukaisesti.*

Ehdotamme jälkimmäiseen lauseeseen tarkennettua muotoilua, että Laskituksen perustana olevan tehon tarkkuus ja pyörityssäännöt määräytyvät Fingrid Datahub Oy:n keskitetyn tiedonvaihtojärjestelmän määritysten mukaisesti.

Luonnoksessa ei ole otettu kantaa siihen, miten varttitase vaikuttaa jakelutariffien rakenteisiin. Tässä vaiheessa on perusteltua, että määräytymisperusteet perustuvat tuntitietoihin, mutta tämä olisi hyvä mainita luonnoksessa selkeästi. Ehdotamme luonnokseen lisättäväksi mainintaa varttitaseen vaikutuksesta ehdotukseen.

Luonnoksessa ei ole selkeästi todettu, että ehdotus koskee vain normaalia sähkökäyttöä koskevien jakelutariffien määräytymisperusteita, mutta ei tuotannon jakelutariffeja tai varayhteyksien hinnoittelua. Ehdotamme luonnokseen lisättäväksi maininnan, että luonnos koskee vain normaaleja kulutuksen jakelutariffeja.

LOPUKSI

Kiitämme vielä lopuksi mahdollisuudesta lausua luonnokseen sekä mahdollisuudesta osallistua alatyöryhmän työhön. Pidämme markkinoiden kehittymisen, yhteislaskutuksen tehokkaan mahdollistamisen ja uusien palvelujen syntymisen näkökulmasta tärkeänä, että jakelutariffien rakenteet on harmonisoitu riittävän yksityiskohtaisesti lainsäädännössä tai viranomaisen määräyksin.

Ystävällisin terveisin

Ina Lehto
Energiäteollisuus ry
Verkot